Bella ciao, bella ciao, bella ciao, ciao, ciao!

Grecia se bucură și Europa tremură, populiștii au motive de sărbătoare, scepticii, de îngrijorare. Despre victoria istorică a lui Alexis Tsipras și a partidului său, Syriza, se va vorbi mult în următoarele zile. Un lucru e cert, liderul grec care sperie Europa e un personaj charismatic, fascinant, un revoluționar atipic, un "erou al zilelor noastre". La prima vedere, nu pare un revoluționar, mai degrabă, cum spun italienii, un *radical chic*, cu sacourile elegante Burberry, cu cămășile sale impecabile, obligatoriu fără cravată (a declarat că își va pune cravată în ziua în care va semna actul de anulare a datoriei publice a Greciei, estimată la circa 320 de miliarde de euro). Apropiații spun că are un singur "viciu", frizeria cea mai chic din Atena, al cărui cient fidel este, de ceva ani buni. Pare un personaj ieșit dintr-o serie americană de success și, nu întâmplător, primul mesaj pe twitter l-a scris pentru Hugh Laurie, alias Dr House, căruia i-a mulțumit pentru felicitările primite imediat după comunicarea rezultatelor. Analiștii politici îl consideră primul exemplar al unei noi specii de politicieni, un fel de *Robin Hood,* într-o Europă tot mai săracă și condamnată la austeritate. "Cu o familie solidă, bogată și burgheză în spate e ușor să faci pe revoluționarul", spun adversarii lui politici. Aceiași care îl acuză, deja, că e vândut organizațiilor financiare internaționale.

Nu vreau să vorbesc despre Alexis Tsipras, ci despre un cântec, cel cu care Tsipras și-a încheiat ultimul miting electoral, înainte de alegeri. Același care a răsunat pe străzile Parisului, în timpul maifestațiilor de solidaritate cu ziariștii de la Hebdo, dar și în timpul funeraliilor private ale uneia dintre victime, caricaturistul Tignous. În piața din Hong Kong, opoziția ieșită în stradă, să protesteze împotriva Chinei Comuniste, a intonat același cântec, la fel ca și la Istanbul, unde zeci de mii de persoane au manifestat împotriva Islamului autoritar al președintelui turc Erdogan, în Ucraina sau în Siria. Cântecul se numește *Bella ciao*, e un cântec italian, vechi de peste 70 de ani, care a devenit, în ultima perioadă, imnul internațional al libertății, al rezistenței împotriva oricărei forme de dicatură, de opresiune, de încălcare a drepturilor fundamentale ale omului. *Bella ciao* a fost cântat, în ultimele luni, în toate colțurile planetei, a însoțit orice manfestație de protest, a încărcat de speranță și de curaj milioanele de luptători visători care au mai rămas în lume, cu melodia sa mobilizatoare și cu textul liric.

Istoria acestui cântec, cu autor anonim, este legată de mișcarea de rezistență anti-fascistă, a partizanilor italieni, din timpul celui de-al doilea război mondial. Motivul muzical se inspiră dintr-un cântec popular al lucrătorilor de pe plantațiile de orez din bazinul râului Po. Criticii muzicali, care au studiat originile acestui imn al rezistenței, au stabilit că *Bella ciao* s-a

născut, în 1940, în zona Reggio Emilia. Popularitatea ei la nivel internațional a început în vara lui 1947, în timpul primului Festival mondial al tinerilor democrați, care a avut loc la Praga. De aici, a făcut realmente înconjurul lumii, a fost cântată în diverse variante muzicali, de la folk la swing, rock e blues, tradusă în zeci de limbi, de la japoneză și rusă, la turcă și yiddish. A fost interpretată până și de către Wody Allen, în 2006, în timpul Festivalui de la Cannes. Una dintre cele mai cunoscute variante internaționale a fost realizată de Goran Bregovic, cu a sa *The Weeding and Funeral Orchestra.*

Cum "nimeni nu e profet în țara lui", cântecul *Bella ciao* a avut în Italia un destin tumultuos, la fel ca istoria din ultimii 50 de ani a acestei țări, fiind adesea manipulat, maltratat, interzis și hulit de partidele de drepta, tocmai pentru că se identifică cu stânga comunistă. Cum Silvio Berlusconi a dominat scena politică italiană din ultimii 20 de ani, iar intoleranța lui la comuniști era recunoscută, *Bella Ciao* a fost interzisă în multe momente importante din istoria modernă a Italiei. În 2011, ar fi trebuit să se cânte pe scena Festivalului Sanremo, cu ocazia împlinirii a 150 de ani de la unitatea Italiei. În urma protestelor vehemente din partea clasei politice de dreapta, aflate la putere, imnul partizanilor nu s-a mai cântat pe scena festivalului.

Un cântec care a devenit, în timp, un imn internațional al rezistenței, fără culoare politică, nu a reușit să depășească, în Italia, granițele ideologice interne, impuse de partide și guverne. În consecință, rămâne legată indivizibil, în memoria colectivă, de stânga comunistă și este nelipsită la toate megaconcertele organizate în fiecare an, la

Roma, de către partidele de stânga, sub numele *Festa dell Unità*.

În România, cântecul este puțin cunoscut, probabil și pentru că partizanii români nu l-au putut considera un imn al rezistenței, atât timp cât ei luptau tocmai împotriva ocupației sovietice. Am încercat să găsesc vreo înregistrare a cântecului, de către un grup românesc, dar am dat doar peste o variantă manele, la care mă așteptam cel mai puțin, cântată dis de dimineață, la o cunoscută televiziune.

Poate o să vă întrebați de ce am decis să scriu, totuși, despre un cântec, aproape necunoscut la noi și a cărui istorie, probabil, nu-i interesează pe mulți. Recunosc că m-a inspirat tocmai Tsipras, pentru că m-am emoționat ascultând-ul intonat la Atena, la mitingul său electoral, de către milioane de greci disperați și, totodată, plini de speranță. M-a emoționat ascultându-l interpretat de către un actor francez, în timpul funeraliilor private ale uneia dintre victimele de la Hebdo. Nu poți rămâne indiferent atunci când îl auzi răsunând în piețele fierbinți din lume, acolo unde oamenii ies, încă, în stradă să protesteze pentru valori ca libertatea de exprimare, împotriva celor mai cinice și violente forme de opresiune și aleg să intoneze un cântec epic și eroic, fără vârstă și fără culoare politică: *Bella ciao.*